

EEN UNIEKE GOUDEN PENNING

Penningen zijn in de numismatiek belangrijk omdat zij ons een stukje geschiedenis vertellen die aan een bepaalde gebeurtenis doet denken. Gouden penningen voor betoonde moed zijn meestal uniek. Laten wij kort de aan deze gouden penning verbonden geschiedenis schetsen.

Het betreft de geschiedenis van het stoomschip "Jéan Jadot" eigendom van de Compagnie Maritime Belge uit Antwerpen, dat, onder het bevel van kapitein Sadi Gonthier, met zijn bemanning gedurende een "Dagenlange vliegende storm op de Atlantische Oceaan" (zoals dat in zeemanstaal vernoemd wordt) een deel van de bemanning van de "Usworth" redde, een stoomschip eigendom van de R.S. Dalgliesh Ltd. uit Newcastle on Tyne in Engeland.

Gedurende deze vier dagen durende reddingsoperatie, uitgevoerd door de bemanning van het s.s. "Jéan Jadot" (op zijn acht en veertigste reis tussen New York en Antwerpen), verloren Paul Lambert, vierde officier en Louis De Jongh, hulp-mekanieker het leven.

De reddingsaktie, waarbij de ganse reddingsploeg verwondigen opliep, greep plaats tussen 11 en 14 december 1934 onder leiding van Jules Leblanc, tweede officier.

Bij deze reddingsaktie werd ook hulp geboden door het s.s. "Ascania" dat er tevens in slaagde een deel van de bemanning van het s.s. "Usworth" te redden.

Voor deze daden van moed en zelfopoffering werden vereremerkt : kapitein Sadi Gonthier met het Ridderkruis in de Leopoldsorde, de gouden medaille voor moed en zelfopoffering, het ereteken van de Lloyds Company London, de Carnegie Hero Fund medaille, de penning van de vereniging van zeemannsofficieren en tenslotte de gouden penning van de Life Saving Benevolent Association of New York.

Paul Lambert en Louis De Jongh kregen postuum dezelfde eretekens; Jules Leblanc, die de reddingsoperatie leidde bekam het Ridderkruis in de Leopoldsorde en het zilveren Lloyds ereteken. De reddingsploeg bestaande uit : kadet Jean Schroeders, matroos Georges De Plecker, stoker Gaston Van Heste, matroos Alfons Dobbelaere, matroos Gerard Speutels, stoker Henri Hermans en stoker Henri Beelders werd vereremerkt met de gouden medaille voor moed en zelfopoffering en de bronzen Lloyds Company medaille.

Op het s.s. "Jean Jadot" bevestigde men een bronzen plaat, een gift van de Lloyds Company, die aan dit feit herinnert en alle namen van de bemanning vermeldt.

Zijne Majesteit koning Leopold III reikte de eretekens uit op 30 januari 1935. Een ontvangst van de vereremerkten had eveneens plaats op het stadhuis van Antwerpen in aanwezigheid van de heer Camiel Ruysmans, burgemeester.

De aan kapitein Sadi Gonthier verleende gouden penning heeft een gewicht van 63,92 gram met een gehalte van 18 karaat. De penning vertoont op de voorzijde een zeilschip in nood met een reddings-sloop tussen schip en strand. Op het strand een woning met op de huisgevel de tekst "Relief", vóór het huis een lege reddingsboot en een door twee personen bediend kanon dat een reddingslijn afvuurt. De omringende tekst is als volgt : *"Life Saving Benevolent Association of New York"* ; onder het beeld de naam van de graveur : G.H. Lovett, onderaan : *Incd. 29th March, 1849.* Op de keerzijde luidt de tekst : *"Vita Felicius Ausis Servata"*, aansluitend op twee eikenloofkransen en op twaalf lijnen gegraveerd : *"Presented to Captain S. Gonthier of the Steamship "Jean Jadot" in recognition of his able seamanship and highly meritorious conduct in standing by the foundering S.S. "Usurth" for four days in a strong N.W. gale and high sea and finally rescuing two sea men lat. 48°20' N. Long, 32°10' W. December 17. 1834" (1).*

Op de rand zijn volgende instempelingen aangebracht : *Tiffany & Co Makers 18 K. Gold, gevolgd door een sierletter M.*

Deze unieke gouden penning (2) geeft ons een terugblik op het toenmalige zeemansleven en de betoonde moed en zelfopoffering om het leven van hun kameraden te redden.

Wie dieper op deze geschiedenis wil ingaan kan terecht bij de toenmalige dag- en weekbladen ; een dossier over deze zaak is tevens in het bezit van de Compagnie Maritime Belge.

Nog vermeldenswaard is dat alle beschreven penningen, etetekens, bijhorende diploma's en dokumentatie toebehorende aan kapitein Sadi Gonthier op een veiling voorkwamen. De gouden penning was beschreven als "vergulde koper", de instelprijs erg laag, zodat door dit feit géén belangstelling betoond was door de aanwezige munthandelaars, numismaten en verzamelaars. Dit bewijst dat men met kennis van zaken toch nog iets voor een lage prijs kan aankopen.

NOTEN

1. Een uitvoerig artikel "The Life Saving Benevolent Association of New York and its medals by Captain Jack Boddington" verscheen in het tijdschrift *The Journal of the Orders and Medals Research Society*, vol. 24, N° 3, Autumn 1983.
2. Formaat : 50 x 63 mm - Lint donkerblauwe kleur 48 mm. breed.

Tevens dank aan de heren Marcel Haentjens en Ludo Van Laeken, De Gazet van Antwerpen, de Compagnie Maritime Belge en de R.S. Dalgliesh Ltd. voor hun medewerking.

Marcel NUIJTTENS - Eugène VERBEKE

De officier rechts van burgemeester C. Huysmans is kapitein Sadi Gonthier.